26.2 Texte/Übungen

I. Übungsbeispiele.

1. स्वभर्तारं दृष्ट्वा भार्या तं नतवती। 2. पुत्रः पितुर्वचनं स्मृत्वा पाठं पठति। 3. क्षत्रिया नेतारमनुगम्य क्षेत्रं प्राविशन्। 4. साधवो दातृभ्यो धनं लब्ध्वा तुष्यन्ति। 5. रामो नप्तॄन् हूत्वा कथां कथयति। 6. भर्तारो भार्याभिः सह मन्दिरं गत्वा देवान् पूजयन्ति। 7. मातरो दुहितृभिः सह द्वारे स्थित्वा मार्गं पश्यन्ति। 8. बालो भ्रात्रे स्वसृभ्यश्च पुस्तकं दर्शयति। 9. रामस्य भ्रातरः स्वसारश्च नद्यां स्नानं कृत्वा तीर उपाविशन्। 10. मम मातुः स्वसा रामस्य भ्रातुर्भार्या। 11. दुहितरो मातॄः कुशलं पृच्छन्ति। 12. रामः स्वभ्रात्रा सह वन उषित्वा पशून् मृगयते। 13. नरा महान्तं बलिनं वीरं रामं प्रशंसन्ति। 14. अरण्ये योगिनो वृक्षाणामध उपविश्य ध्यानं कुर्वन्ति। 15. तपस्विनः सर्वं शरीरं भस्मना लिप्यते। 16. धन्वी बाणेन पक्षिणं व्यापादयति। 17. राजा मन्त्रिणो वचनमाकर्णयति। 18. सुखिनो बाला उद्याने क्रीडन्ति। 19. नगरे बहवो धनिनो वणिजो वसन्ति। 20. बालानामागमनात् पक्षिण उदपतन्। 21. तपस्विभ्यो धनिनो धनं यच्छन्ति। 22. योगिना मोक्षो लब्धः।

26.2.1 Übungsbeispiele

1. svabhartāram dṛṣṭvā bhāryā tam natavatī |
   Als sie (ihren) Gatten sah, grüsste die Frau ihn.

2. putra pitur vacanam smṛtvā pāṭhaṃ paṭhati |
   Der Sohn erinnert sich an die Worte des Vaters (und) lernt den Text.

3. kṣatriyā netāram anugamya kṣetraṃ prāviśan |
   Die Krieger folgten ihrem Anführer (und) begaben sich aufs (Schlacht-)Feld.

4. sādhavo dātṛbhyo dhanaṃ labdhvā tuṣyanti |
   Die Sadhus freuen sich über die Spender, nachdem sie eine Gabe erhalten haben.

5. rāmo naptṝn hūtvā kathām kathayati |
   Rama hat (seine) Enkel gerufen (und) erzählt (ihnen) eine Geschichte.

6. bhartāro bhāryābhiḥ saha mandiraṃ gatvā devān pūjayanti |
   Die Ehemänner gehen mit ihren Frauen in den Tempel (und) verehren die Götter.

7. mātaro duhitṛbhiḥ saha dvāre sthitvā mārgaṃ paśyanti |
   Die Mütter stehen mit (ihren) Töchtern vor der Tür und schauen auf die Strasse.

8. bālo bhrātre svasṛbhyaś ca pustakaṃ darśayati |
   Der Junge zeigt (seinem) Bruder und (seinen) Schwestern ein Buch.

9. rāmasya bhrātaraḥ svasāraś ca nadyām snānaṃ kṛtvā tīra upāviśan |
   Ramas Brüder und Schwestern nahmen ein Bad im Fluss und rasteten am Ufer.

10. mama mātuḥ svasā rāmasya bhrātur bhāryā |
    Die Schwester meiner Mutter ist die Gattin von Ramas Bruder.

11. duhitaro mātṝḥ kuśalam pṛcchanti |
    Die Töchter fragen die Mütter nach (ihrer) Gesundheit.

12. rāmaḥ svabhrātrā saha vana uṣitvā paśūn mṛgayate |
    Rama und sein Bruder befinden sich im Wald (und) jagen Tiere.

13. narā mahāntaṃ balinaṃ vīram rāmaṃ praśaṃsanti |
    Die Menschen rühmen Rama als einen grossen, starken Helden.

14. araṇye yogino vṛkṣāṇām adha upaviśya dhyānaṃ kurvanti |
    Im Wald rasten Yogis unter Bäumen und meditieren.

15. tapasvinaḥ sarvam śarīram bhasmanā lipyate |
    Der ganze Körper des Asketen wird mit Asche eingeschmiert.

16. dhanvī bāṇena pakṣiṇaṃ vyāpādayati |
    Der Bogenschütze tötet mit einem Pfeil den Vogel.

17. rājā mantriṇo vacanam ākarṇayati |
    Der König hört die Worte des Ministers.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

18. sukhino bālā udyāne krīḍanti |
Glückliche Jungen spielen im Garten.

19. nagare bahavo dhanino vaṇijo vasanti |
In der Stadt leben viele reiche Kaufleute.

20. bālānām āgamanāt pakṣiṇa udapatan |
Weil Mädchen (oder: Jungen) kamen, flogen die Vögel auf
(Wegen dem Kommen der Mädchen (oder: der Jungen) flogen die Vögel auf.)

21. tapasvibhyo dhanino dhanaṃ yacchanti |
Reiche geben den Asketen ein Almosen.

22. yoginā mokṣo labdhaḥ |
Der Yogi erlangte Befreiung.
(Vom Yogi ist Befreiung erlangt worden.)

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

26.2.1 Hilfe zu den Übungsbeispielen

4. dātṛbhyo ist ein Dativ, deshalb: sich freuen über = tuṣ mit Dativ

5. naptṝn: Akk. Pl.

11. mātṝḥ: Akk. Pl.
pṛcchanti: mit doppeltem Akk.

12. uṣitvā: Absolutiv von √vas (1)

14. adhas / adhaḥ: Präposition mit Genitiv

20. udapatan: Es gibt zwei verschiedene Verbwurzeln: pad / padyate (4) und pat / patati (1). Beide können die Vorsilbe ud- tragen. Im folgenden die Situation bei Lehmann.

Grosses Petersburger Wörterbuch = Referenz	Lehmann in L 26 S. 103	Lehmann in L 26 S. 104 im Satz 20	Lehmann im Vokabular S. 189
udpad = entstehen	udpad = entstehen		
udpat = auffliegen, entstehen		ud-a-pat-an (im Sinne von «auffliegen»)	utpat = auffliegen, entstehen

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

II. "Śrī Śaṅkarācāryaḥ"

1. अस्ति केरलेषु कश्चिद् ग्रामः। 2. स नद्यास्तीरे वर्तते। 3. तस्मिन् ग्रामे श्रीशङ्करो नामाचार्योऽजायत। 4. माता पुत्रं पालयति स्म। 5. सा पुत्रं गृहिणं कर्तुमैच्छत्। 6. किंतु शङ्करः संसारं त्यक्तुमैच्छत्। 7. स मातरं प्रार्थयत। 8. मातः! मह्यं संन्यासो रोचते। तदर्थं मह्यमनुमतिं प्रयच्छेति। 9. माता पुत्रस्य प्रार्थनां न स्वीकृतवती।

10. एकदा स्नातुं नदीं गतः शङ्करो नक्रेणाक्रान्तः। 11. उच्चैर्विक्रुष्टवान् शङ्करः। 12. क्रोशमाकर्ण्य नद्यास्तीरं गता माता नक्रेणाक्रान्तं पुत्रं दृष्टवती। 13. यदा शङ्करो मातरमपश्यत् तदावदत्। 14. मातः! यदि मम संन्यासमनुमंस्यसे तर्ह्यहं नक्रान्मुच्येयेति। 15. माता कष्टेन प्रत्यवदत्। 16. वत्स! यथा तुभ्यं रोचते तथा कुर्विति (कुरु = Imp. 2. Sg. von कृ)। 17. सद्यो नक्रान्मुक्तः शङ्करो मातुश्चरणयोः प्रणामं कृतवान्। 18. मात्रा च तस्य निश्चयः स्वीकृतः। 19. मातः! कदापि पुनरागमिष्यामीति प्रतिज्ञाय शङ्करो गृहान्निर्गतः। 20. देशाद् देशं गत्वा परिव्राजकैः सह काशीमागतः। 21. तत्र कस्माच्चिदाचार्याद् वेदान्तस्य विद्यामधिगतवान्।

22. अनन्तरं स मुख्यानामुपनिषदां ब्रह्मसूत्राणां भगवद्गीतायाश्च भाष्याणि कृतवान्। 23. ततः स स्वस्याद्वैतवेदान्तस्य विद्यामुपदिष्टवान्। 24. बहवो जनास्तस्य शिष्या अभवन्।

25. सर्वदा मात्रा स्मृतः शङ्करो तस्या मरणस्य काले तस्याः समीपमागच्छत्। 26. तस्मिन् क्षणे कर्तव्यं सर्वं कृत्वा स पुनः प्रातिष्ठत्। 27. सर्वतः परिभ्रम्य स जनानुपदिश्य द्वात्रिंशे वर्षे ब्रह्मभावमुपगतः।

26.2.2 Śrī Śaṅkarācāryaḥ

1. asti keraleṣu kaścid grāmaḥ |
   Da gibt es ein Dorf in Kerala.

2. sa nadyās tīre vartate |
   Es liegt am Ufer eines Flusses.

3. tasmin grāme śrīśaṅkaro nāmācāryo 'jāyata |
   In diesem Dorf wurde ein Lehrer namens Shri Shankara geboren.

4. mātā putraṃ pālayati sma |
   Die Mutter zog den Sohn auf.

5. sā putraṃ gṛhiṇaṃ kartum aicchat |
   Sie wollte ihren Sohn zu einem Haushälter (= Familienvater) machen.

6. kiṃtu śrīśaṅkaraḥ saṃsāraṃ tyaktum aicchat |
   Shri Shankara aber wollte die Welt verlassen (und Samnyasin werden).

7. sa mātaraṃ prārthayata |
   Er bat (seine) Mutter (um ihr Einverständnis):

8. mātaḥ | mahyaṃ saṃnyāso rocate | tadarthaṃ mahyam anumatiṃ prayaccheti |
   «Mutter! Mir gefällt die (Welt-)Entsagung. Gib mir (dein) Einverständnis dazu!», sagte er.

9. mātā putrasya prārthanāṃ na svīkṛtavatī |
   Die Mutter akzeptierte den Wunsch (ihres) Sohnes nicht.

10. ekadā snātuṃ nadīṃ gataḥ śaṅkaro nakreṇākrāntaḥ |
    Eines Tages ging Shankara zum Fluss um zu baden, und wurde von einem Krokodil angegriffen.

11. uccair vikruṣṭavān śaṅkaraḥ |
    Shankara schrie laut.

12. krośam ākarṇya nadyās tīraṃ gatā mātā nakreṇākrāntaṃ putraṃ dṛṣṭavatī |
    Die Mutter hörte den Schrei, rannte zum Flussufer und sah den Sohn, der von einem Krokodil angegriffen worden war.

13. yadā śaṅkaro mātaram apaśyat tadāvadat |
    Als Shankara (seine) Mutter sah, sagte er (zu ihr):

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

14. mātaḥ | yadi mama saṃnyāsam anumaṃsyase tarhy ahaṃ nakrān mucyeyeti |
«Mutter! Wenn du meiner (Welt-)Entsagung zustimmen wirst, dann könnte ich vom Krokodil befreit werden.»

15. mātā kaṣṭena pratyavadat |
Die Mutter antwortete gezwungenermassen:

16. vatsa | yathā tubhyaṃ rocate tathā kurviti |
«Mein Lieber! Mach, was dir beliebt!»
(« ... ! Wie es dir gefällt, so mach [es]!»)

17. sadyo nakrān muktaḥ śaṅkaro mātuś caraṇayoḥ praṇāmaṃ kṛtavān |
Sogleich wurde Shankara vom Krokodil befreit und machte eine Verbeugung vor den Füssen der Mutter.

18. mātrā ca tasya niścayaḥ svīkṛtaḥ |
Und die Mutter akzeptierte seinen Entschluss.

19. mātaḥ | kadāpi punar āgamiṣyāmīti pratijñāya śaṅkaro gṛhān nirgataḥ |
«Mutter! Irgendwann werde ich wieder zurückkommen, mit (dieser) Zusage verliess Shankara das Haus.

20. deśād deśaṃ gatvā parivrājakaiḥ saha kāśīṃ āgataḥ |
Er wanderte von Land zu Land, zusammen mit Wandermönchen, und kam nach Kashi (Varanasi).

21. tatra kasmāccid ācāryād vedāntasya vidyām adhigatavān |
Dort lernte er von einem Lehrer das Wissen des Vedanta.

22. anantaraṃ sa mukhyānām upaniśadām brahmasūtrāṇām bhagavadgītāyāś ca bhāṣyāṇi kṛtavān |
In ununterbrochener Folge verfasst er Kommentare zu den wichtigsten Upanishaden, den Brahmasutras und zur Bhagavad Gita.

23. tataḥ sa svasyādvaitavedāntasya vidyām upadiṣṭavān |
Dann vermittelte er seine Lehre des Advaita-Vedanta.

24. bahavo janās tasya śiṣyā abhavan |
Zahlreiche Menschen waren seine Schüler.

25. sarvadā mātrā smṛtaḥ śaṅkaro tasyā maraṇasya kāle tasyāḥ samīpam āgacchat |
Immer dachte seine Mutter an Shankara, und zu der Zeit ihres Sterbens ging er zu ihr.

26. tasmin kṣaṇe kartavyaṃ sarvaṃ kṛtvā sa punaḥ prātiṣṭhat |
Nachdem er alle anstehenden Pflichten erfüllt hatte, brach er wieder auf.

27. sarvataḥ paribhramya sa janān upadiśya dvātriṃśe varśe brahmabhāvam upagataḥ |
Nachdem er überall (d.h. in ganz Indien) umhergezogen war und die Menschen belehrt hatte, erreichte er im zweiunddreissigsten Lebensjahr das Einswerden mit dem Brahman.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

26.2.2 Hilfe zu Śrī Śaṅkarācārya

9. svīkṛtavatī: Partizip Präteritum Aktiv svī + √kṛ (8) = annehmen, akzeptieren
   prārthanām: Akk. Sg. f. prārthanā: Bitte, Wunsch (steht nicht in Lehmanns Vokabular)

14. anumaṃsyase: Es gibt zwei Formen der Futurbildung der Wurzel man:
    1. P. maniṣye / maṃsye
    2. P. maniṣyase / maṃsyase
    3. P. maniṣyate / maṃsyate

    Genaueres dazu hier:
    https://sanskrit.inria.fr/cgi-bin/SKT/sktconjug.cgi?lex=SH&q=man&t=VH&c=4&font=roma

14. nakrān mucyeyeti = nakrāt (Abl. Sg. m.) + mucyeya (1. P. Sg. Opt. Passiv) + iti

16. kurviti = kuru iti, (siehe Anmerkung im Text)

17. caraṇayoḥ: Akk. Dual n. von caraṇa

19. pratijñāya: diese Form stammt vom Adj. pratijña, nicht vom Subst. f. pratijñā, das im Vokabular zu L22 vorkommt. Die richtige Form müsste hier m. E. pratijñayā (Instr. Sg. f.) lauten.

25 samīpam āgacchat: falsche Trennung

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.